

velen, at de sidste Liders Begivenheder have givet haandgribelige Kjendsgjerninger paa, at der i ethvert Sogn fordretneste, og jeg vil haabe, at det vil stee over hele Landet, findes Folk, der ere af yderst forskjellige Meninger, som i Grunden, naar de vilde og kunde være det bekiendte, ville høre til ganske forskellige Kirkesamfund. Derfor burde de tvende Herrer nok helst have sagt „Sognelivet“ og ikke „Menighedslivet“. Med disse saa Bemærkninger skal jeg for denne Gang tillade mig at standse.

Casse: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, har vistnok stillet Udvalgets Mindretal en særdeles vanskelig Opgave, idet han, ved at imødegaae de Grunde, hvorpaa man har støttet sin Anskuelse, har, som det synes, gjort Regning paa, at man skulde gaae ind paa en Gjendrivelse af, hvad han anførte. Det er, som sagt, en meget vanskelig Opgave, da i det Mindste ikke jeg har kunnet opfatte, hvori hans Indvendinger egentlig bestode, og navnlig har jeg ikke kunnet forstaae, hvad den ærede Rigsdagsmand mod Udvalgets Mindretal anførte, at der her ikke skulde være Spørgsmaal om Andet end menneskelige, naturlige Rettigheder. Han har sagt, at Grundlovens § 80, hvortil Udvalgets Mindretal har taget Hensyn, ikke er i Strid med Lovforslaget. Dette have vi heller ikke yttret, og det vilde vistnok i sig selv kun have været lidet logisk rigtigt at sige det; men vi have meent, at Lovforslaget paa den af os antydede Maade er, om man saa vil, i Strid med den nævnte Paragraph i Grundloven, og, naar den ærede Rigsdagsmand ved at omtale, at her jo dog slet ikke er Tale om, hvad der angaaer Kirkens indre Forsatning, har, som det forekommer mig, i særdeles løse, vage og ubestemte Udtryk betegnet Lovforslagets Indhold som blot naturlige, menneskelige Rettigheder, kan jeg ikke indlade mig paa nogen Gjendrivelse deraf; jeg forstaaer det ikke. Det, hvortil Udvalgets Mindretal har holdt sig, idet man har troet, allerede i Hensynet til Grundlovens § 80 at finde en afgjørende Grund mod at gaae ind paa Forslaget, navnlig med Hensyn til de Paragrapher, som den ærede Formand nu har sat under Forhandling, er den Omstændighed, at den nævnte Paragraph i Grundloven vil,

at Folketirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, altsaa at der skal tilveiebringes en fuld- stændig Organisation af Kirken, en Omorganisation, udad med Hensyn til Staten og indad med Hensyn til Medlemmernes eget Forhold, til Alt, hvad der angaaer Kirkens egne Anliggender, og det er Mindretallets Overbeviisning, at en saadan Organisme ikke kan tilveiebringes ved Brudstykker af Lovgivning, som man saaledes kaster hen. Den kan ikke bringes tilstede ved saadanne Lovgivningsfragmenter, ligesaa lidet, som det nogenstunde vil være heldigt, hvor der er Spørgsmaal om Forhold, som man erkjender for kun at være lidet holdbare, at see, at bedre paa dem ved Midler, der i sig selv ikke ere Andet end Palliativer og det endda daarlige Palliativer, fordi de ikke bringe Sagen videre frem, men i alt Fald kun bringe endnu mere Forvirring i det, hvori der allerede er Forstyrrelse nok, og, naar den ærede Rigsdagsmand har betegnet, hvad der har foresvævet Mindretallet, som noget juridisk Spidsfindigt, skal jeg gjerne overlade ham den Støtte for sin Mening, som han har fundet i sit saa stærke Udtryk; men jeg skal dog henlede hans Opmærksomhed paa, at den Breidelse, han har reist imod Mindretallet, rammer den grundlovgivende Rigsforsamling; thi allerede der blev det sat under Diskussion, om det ikke kunde være hensigtsmæssigt blandt Bestemmelserne om det kirkelige Anliggende at optage den væsentligste af de Friheder, hvorpaa det foreliggende Forslag egentlig gaaer ud; men man fandt, at det vilde være urigtigt at løsrive saadanne enkelte Forfrister, medens man bestemte, at Kirkens Forsatning skulde ordnes ved Lov. Vi antage, som sagt, at, skal Kirkens Forsatning ordnes, skal der tilveiebringes en Organisme, saa skal det stee paa en saadan Maade, at den i sig leder til et hensigtsmæssigt Resultat, og det er derfor, Mindretallet mener, at man, ved at gaae ind paa Lovforslaget og navnlig paa de foreliggende Paragrapher, vilde komme til at modvirke en heldig Fyldestgjørelse af Grundlovens Bestemmelser. Men der er ogsaa en anden Side, hvorfra Mindretallet har troet, at det vilde være i høj Grad urigtigt, nu at vedtage det foreliggende Forslag; det er nemlig Hen-